

عنوان مقاله:

قلب و ادراک زیبایی از دیدگاه علامه طباطبائی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های فلسفی، دوره 16، شماره 38 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

محمد حسین سرانجام - دکتری فلسفه هنر، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

حسین کلباسی اشتری - استاد گروه فلسفه، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

در فلسفه اسلامی به ویژه در حکمت صدرایی، برای انسان سه نحوه وجود مطابق عوالم ماده، خیال و عقل در نظر گرفته می شود. انسان در هر یک از این انحاء وجودی، ادراکات و افعال خاص خود را دارد اما برخی ادراکات و افعال نیز به قلب نسبت داده شده است. در بیان عرفا و حکمای اسلامی سه دیدگاه مختلف درباره قلب و نسبت آن با عقل دیده می شود. در بررسی حاضر که بنابر خوانش علامه طباطبائی از حکمت متعالیه صدرایی صورت گرفته است، قلب استعاره ای مجازی از نفس یا همان حقیقت انسان معرفی می شود که بر هر سه ساحت وجود انسان استوار است. از نگاه علامه طباطبائی، ادراک زیبایی نوعی معرفت حضوری است و با قلب ارتباط مستقیم دارد و متعاقباً در آن تاثیر می گذارد. از این رو نقش مهمی برای زیبایی و زینت در زندگی انسان در نظر می گیرند و آن را برای حیات اجتماعی انسان ضروری می دانند. ایشان توجه انسان به زیبایی را مطابق قوا و احتیاجات او و در نتیجه الهام الهی می دانند به طوری که نگاه زیباشناسانه در استكمال مراتب وجودی انسان تاثیر بسیاری دارد و هنر و ادبیات را از مهم ترین ادراکات اعتباری هر جامعه می شمارند.

کلمات کلیدی:

علامه طباطبائی، فلسفه هنر، زیبایی شناسی، ادراک زیبایی، قلب، علم حضوری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1664512>

